

Grundläggande granskning 2020

Solna stad

Mars 2021

Henrik Fagerlind

Jesper Häggman

Sofia Bengtsson

Innehållsförteckning

Bakgrund, syfte och metod	2
Sammanfattande bedömning	4
Grunder för bedömning	4
Granskningsresultat	6
Styrning, kontroll och åtgärder, måluppfyllelse för verksamheten samt för ekonomin	6
Strategier och åtgärder för att minska sjukfrånvaro	7
System för intern kontroll	8

Bakgrund, syfte och metod

Av kommunallagen och god revisions sed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar.

Kommunstyrelse, facknämnder och beredningar ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget bör respektive organ bygga upp system och rutiner för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjekten i denna granskning är kommunstyrelsen och nämnderna, där inte annat anges.

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelsen vad gäller om styrelsens och nämndernas förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. I denna bedömning vägs även övriga granskning som genomförts under året in, i form av bl a fördjupade granskningar

Revisionsfrågor i 2020 års grundläggande granskning har formulerats avseende:

- Styrning, kontroll och åtgärder, måluppfyllelse för verksamheten samt för ekonomin.
- System för intern kontroll.
- Sjukfrånvaro.
- Hantering av konsekvenser av covid-19.

Metodmässigt genomfördes årets grundläggande granskning med en omfattande genomgång, sammanställning och analys av dokument för respektive nämnd. I årets granskning har följande datakällor använts:

- Mål och budget 2020
- Samtliga nämnders protokoll 2020
- Samtliga nämnders verksamhetsplan 2020
- Samtliga nämnders verksamhetsberättelse 2020
- Samtliga nämnders internkontrollplan 2020
- Samtliga nämnders uppföljning av internkontrollplan 2020
- Intervjuer med förvaltningschefer och företrädare för stadsledningskontoret

I och med att dataunderlaget är mycket omfattande har arbetet genomförts i flera steg:

1. Insamling av underlag
2. Sammanställning och analys av underlag utifrån respektive kontrollområde

3. Rapportering

Rapporteringen, som återfinns i denna rapport, sker utifrån två principer:

- Rapporten är övergripande: vi lämnar en samlad bedömning för respektive nämnd, samt slutsatser rörande stadens samlade arbete, för varje område.
- Rapporten lyfter fram avvikelser: rapporten fokuserar på att redovisa avvikelser och förklaringar till de bedömningar vi gör av mer kritisk natur.

Föreliggande rapport inleds med att en samlad bedömning görs för samtliga nämnder. Därefter följer granskningsresultat uppdelat per kontrollområde, med fokus på att ge en övergripande bild samt redovisa noterade avvikelser.

Sammanfattande bedömning

Nedan presenteras en sammanfattande bedömning för samtliga Solna stads nämnder samt kommunstyrelsen, utifrån resultatet av 2020 års grundläggande granskning.

Tabell 1. Sammanställning av sammanfattande bedömning per revisionsobjekt

Styrelse/nämnd	Ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Kommunstyrelsen	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Tekniska nämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Byggnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Kompetensnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Skolnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Inte helt ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Barn- och förskolenämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Kultur- och fritidsnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Socialnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Omvårdnadsnämnden	Inte helt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Familjerättsnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet	Tillräcklig intern kontroll
Överförmyndarnämnden	I allt väsentligt ändamålsenlig verksamhet	Ej möjligt att bedöma ekonomisk tillfredsställande verksamhet	Inte helt tillräcklig intern kontroll

Underlag för bedömning

Sammantaget är bedömningen att staden har ett väl utvecklat system för styrning, uppföljning och kontroll som omfattar samtliga nämnder. Sammantaget bedömer vi att Kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt säkerställt en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet samt en tillräcklig intern kontroll.

Vi konstaterar att samtliga nämnder presenterar mål för verksamheterna i sina antagna verksamhetsplaner för 2020 och att återrapportering sker i delårsrapporter per april och augusti. Vidare rapporterar samtliga nämnder med fokus på ekonomi ytterligare två gånger i form av budgetuppföljningar.

Vår bedömning är att redovisat resultat för styrelsen och flertalet nämnder är förenligt med fastställda mål. Skolnämnden redovisar dock negativ avvikelse mot budget. I och med att Överförmyndarnämnden och Valnämndens driftbudgetar är integrerade i kommunstyrelsens budget går det inte att bedöma dessa nämnders budgetföljsamhet. Skolnämndens samt socialnämndens prognossäkerhet under året bedöms kunna utvecklas. I övrigt konstaterar vi att samtliga nämnder har en god måluppfyllelse för verksamhetsmålen.

I huvudsak uppvisar styrelse och nämnder ett strukturerat och riskbaserat internkontrollarbete. Vissa avvikelser har konstaterats.

Den grundläggande granskningen visar därutöver att stadens arbete för att hantera effekter av covid-19 varit tillfredsställande, liksom stadens arbete med att minska sjukfrånvaron.

Granskningsresultat

Styrning, kontroll och åtgärder, måluppfyllelse för verksamheten samt för ekonomin

Sammantaget visar vår granskning att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, leda, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag. Vi ser att samtliga nämnder har mål för verksamheterna i sina antagna verksamhetsplaner för 2020 och att återrapportering kring detta sker i delårsrapporter per april och augusti. Vidare rapporterar samtliga nämnder med fokus på ekonomi ytterligare två gånger i form av budgetuppföljningar. Samtliga nämnder har även antagit internkontrollplaner som följs upp i samband med delårsrapporterna.

Nämnderna har löpande sammanträtt under året. Till skillnad från tidigare år har ett antal nämndsammanträden ställts in under 2020, med anledning av pandemin. Vid nämndsammanträdena kan konstateras att verksamhetsuppföljning sker samt att ekonomisk uppföljning görs och prognos lämnas vid några tillfällen. Ekonomiuppföljning sker enligt protokollen främst i samband med årsredovisning, tertialbokslut, vid månadsuppföljning per mars och oktober, samt vid budgetsammanhang.

Nämnderna mottar därutöver rapporter från olika former av verksamhetsuppföljningar, i form av inspektionsrapporter, uppföljningsrapporter samt verksamhetsbesök.

Kommunfullmäktige får, genom tertialrapporter samt årsredovisning, kunskap om nämndernas verksamhet och ekonomi under året. Uppföljning av ekonomi sker i budgetuppföljning per mars, delårsrapport april, delårsrapport augusti, budgetuppföljning oktober samt årsredovisning.

För styrelsen och samtliga nämnder visar en analys av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelse att man kan i rimlig grad kan verifiera att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2020. För merparten av nämnderna visar en analys av utfall i förhållande till budget att styrelse och nämnder kan verifiera att verksamheten bedrivits på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt under året.

Nedan redovisas noterade avvikelser:

- Skolnämnden redovisar i verksamhetsberättelsen ett underskott på 1,3 miljoner kronor.
- Omvårdnadsnämnden redovisar i verksamhetsberättelsen en måluppfyllelse där 2 av 4 mål endast delvis uppnås.
- Överförmyndarnämndens rapportering är inte tydlig, då nämndens verksamhet och ekonomi är integrerad i kommunstyrelsens uppföljningar och verksamhetsberättelse.

Hantering av konsekvenser för verksamhet och ekonomi av covid-19

Inom ramen för 2020 års grundläggande granskning har vi granskat i vilken utsträckning kommunstyrelsen, omvårdnadsnämnden, kompetensnämnden, barn- och förskolenämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden skapat sig kunskap och agerat i förhållande till konsekvenser för verksamhet och ekonomi av covid-19.

Efter genomförd granskning bedömer vi att granskade nämnder i huvudsak i tillräcklig utsträckning har skapat sig kunskap och agerat i förhållande till konsekvenser för verksamhet och ekonomi av covid-19.

Solna stad har inte aktiverat sin krisledningsnämnd. Central krishantering har istället utgått från förvaltningschefsmöten samt genom stadens befintliga linje- och nämndorganisation. Inom detta ramverk har respektive förvaltningschef svarat för informationsinhämtning och informationsdelning med sin ansvariga nämnd. Samtliga intervjuade upplever att förfarandet har varit ändamålsenligt och att hanteringen har fungerat väl.

Formell information om effekter på verksamhet och ekonomi av covid-19 har delgivits respektive nämnd i samband med ordinarie uppföljningstillfällen. Vi konstaterar att ingen särskild formell rapportering avseende konsekvenser för verksamhet och ekonomi av covid-19 har delgivits granskade nämnder.

Informell informationsdelning med respektive verksamhetsnämnd har varierat något i metod och frekvens mellan granskade nämnder. Generellt anges dock att nämndordförande delgivits information från förvaltningschef en gång i veckan eller oftare. Förvaltningschefer beskrivs vidare ha medverkat vid nämndsammanträden och då delgivit nämnden status för pågående arbete med att hantera konsekvenser för verksamheten och ekonomi av covid-19.

Beslut som ett led i att hantera pågående pandemi har i ett flertal fall tagits på delegation, antingen av tjänstemän eller av nämndordförande. Ordförandebeslut som led i att hantera konsekvenser av pandemin har fattats av nämndordföranden för Barn- och förskolenämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Kompetensnämnden. Vi bedömer inte något av dessa ordförandebeslut som oskäligt. Omvårdnadsnämnden anges ej ha fattat något särskilt beslut utifrån hanteringen av covid-19, utan beslut har fattats på tjänstemannanivå. Information om fattade beslut beskrivs ha delgivits nämnd i efterhand i samband med anmälan av delegationsbeslut. Nämnden beskrivs inte ha haft några invändningar mot fattade beslut.

Strategier och åtgärder för att minska sjukfrånvaro

Inom årets grundläggande granskning har en fördjupning genomförts avseende vilka åtgärder nämnderna vidtar för att minska sjukfrånvaron i verksamheten.

Granskningsinsatsen har utgått från följande revisionsfrågor:

- Har nämnden en god nulägesanalys av sjukfrånvaron i verksamheten?

- Finns ändamålsenliga strategier och aktiviteter utformade för att minska sjukfrånvaron i verksamheterna?

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att samtliga nämnder har en god nulägesanalys av sjukfrånvaron i verksamheten. Samtliga nämnder ges en strukturerad och kontinuerlig uppföljning av sjukfrånvaro och det systematiska arbetsmiljöarbetet genom delårsrapport, årsredovisning, årlig uppföljningsrapport av SAM-arbetet samt genom informationsärenden.

Omvårdnadsnämnden redovisar högst sjukfrånvaro under 2020, vilket till stor del är hänförligt till effekterna av covid-19 pandemin. Åtgärder har vidtagits bland annat genom införandet av en central bemanningspool. Kommunstyrelsen redovisar lägst sjukfrånvaro i staden under året.

Vi bedömer att det finns ändamålsenliga styrande dokument och strategier för att minska sjukfrånvaron i staden. Det finns ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet och ett antal styrande dokument inom relaterade områden. Vi noterar att flera av de övergripande styrande dokumenten är av äldre variant, men att det initierats ett arbete inom HR-staben för att säkerställa aktualiteten.

Det finns även ändamålsenliga aktiviteter utformade för att minska sjukfrånvaron, exempelvis strukturerat arbete i lokala och förvaltningars arbetsmiljökommittéer. HR-staben har en tydlig stöttande och utbildande funktion.

System för intern kontroll

Syftet med den fördjupade granskningen är att bedöma huruvida det finns ett system för tillräcklig intern kontroll inom Solna stads kommunstyrelse och nämnder.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att systemet för intern kontroll i allt väsentligt är tillräckligt inom samtliga nämnder och kommunstyrelsen i Solna stad.

Bedömningen baseras på att samtliga nämnderna har genomfört risk- och väsentlighetsanalys samt arbetat fram internkontrollplaner baserat på framtagna riskanalys i enlighet med styrande dokument.

Däremot noterar vi att det förekommer identifierade risker i riskanalysen med högt riskvärde som inte lyfts in i internkontrollplanen. Vi bedömer att det är viktigt att det i styrande dokument tydligt framgår hur risker med olika riskvärden ska hanteras.

Frekvensen för rapportering till nämnd har skett i enlighet med vad som framgår av styrande dokument. Samtliga nämnder har rapporterat i årsredovisning och vissa har även gett avvikelserapportering i delårsrapport. Vi bedömer att samtliga nämnder utom byggnadsnämnden har lämnat en fullständig rapportering, detta eftersom nämnden endast anger bedömning men inget resultat av genomförd kontroll. Tydliga åtgärder anges för majoriteten av de kontroller som bedöms uppvisa avvikelser. Däremot

bedömer vi att rapportering kan utvecklas genom att resultatet av vidtagna åtgärder för tidigare års internkontroller även följs upp i årsredovisningen.

2021-03-22

Anders Hägg

Uppdragsledare

Henrik Fagerlind

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Solna stads förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.